

Inhoud

Voorwoord.....	i
----------------	---

DEEL I INLEIDING

Hoofdstuk 1. Definitie en grondbeginselen	3
A. Definitie	3
B. Verantwoording voor het voeren van een boekhouding.	4
B.1. Bedrijfseconomische redenen	4
B.2. Wettelijke redenen	4
C. Toepassingsgebied van de boekhoudwetgeving	4
D. Algemene bepalingen en principes bij een volledige boekhouding	6
D.1. Basisprincipes	7
D.1.1. Entiteitsbeginsel	7
D.1.2. Uitdrukking in geldwaarde	7
D.1.3. Bestendigheid van methodes van registratie, presentatie en waardering	7
D.1.4. Continuïteit	7
D.2. Registratieprincipes	8
D.2.1. Niet-compensatie	8
D.2.2. Realisatiebeginsel	8
D.2.3. Overeenstemmingsprincipe	8
D.3. Waarderingsprincipes	9
D.4. Informatieprincipes	9
E. Revisor, accountant	10
E.1. De revisor	10
E.2. De accountant	11
Hoofdstuk 2. De comptabele equatie: concept en effect op de boekhoudkundige verwerking van transacties	13
A. De balans en het boekhoudkundig evenwicht	13
B. Effect van verrichtingen op de balans	14
C. Registratie van verrichtingen: rekeningen en journaalposten .	15
C.1. Uitgewerkt vereenvoudigd voorbeeld	17

C.2. Proef- en saldibalans	20
C.3. Hoofdrekeningen en hulprekeningen	21
C.4. Journaalposten	23
D. De boekhoudkundige cyclus	24
Hoofdstuk 3. Het algemeen rekeningenstelsel.	27
A. Het rekeningenstelsel	27
A.1. Opbouw van de M.A.R.	27
A.2. Indeling van de M.A.R.	28
Hoofdstuk 4. De jaarrekening	31
A. De jaarrekening	31

DEEL II

BOEKHOUDKUNDIGE VERWERKING VAN VERRICHTINGEN

Hoofdstuk 5. Kapitaal en schulden op lange termijn	37
A. Het eigen vermogen van de onderneming	37
A.1. Oprichting van een nv	37
A.1.1. Directe oprichting	38
A.1.2. Indirecte oprichting	41
A.1.3. Inbrengen in natura	41
A.2. Kapitaalsverhogingen	42
A.2.1. Waarde van aandelen	42
A.2.2. Directe kapitaalsverhogingen	42
A.2.3. Indirecte kapitaalsverhogingen	43
A.2.4. Andere vormen van kapitaalsverhoging	43
A.3. Kapitaalsvermindering	44
A.3.1. Kapitaalsvermindering ter compensatie van geleden verliezen	45
A.3.2. Kapitaalsvermindering door terugbetaling	46
B. Schulden op lange termijn	47
B.1. Gewone lening	48
B.2. Obligatieleningen	51
B.2.1. Uitgifte	53
B.2.2. Couponbetaling	54
B.2.3. Aflossing	55
Hoofdstuk 6. Vaste activa.	57
A. Algemeenheden	57

A.1.	Verplichte subrekeningen	57
A.2.	Afschrijvingen	58
A.2.1.	Berekeningswijze	58
A.2.2.	Boeking van afschrijvingen	62
B.	Oprichtingskosten	62
C.	Immateriële vaste activa (IVA)	63
D.	Materiële vaste activa (MVA)	64
D.1.	Aankoop van materiële vaste activa	64
D.2.	Waardeveranderingen	65
D.2.1.	Waardevermeerderingen	65
D.2.2.	Afschrijvingen en waardeverminderingen	66
D.2.3.	Boekwaarde van MVA	67
D.3.	Buitengebruikstelling van materiële vaste activa	68
D.4.	Leasing	72
D.4.1.	Afsluiten van het contract	73
D.4.2.	Periodieke betaling	74
D.4.3.	Afloop van het contract	74
D.4.4.	Sale and leaseback	75
D.5.	Vaste activa verworven met behulp van kapitaalsubsidies	76
E.	Financiële vaste activa	79
	Hoofdstuk 7. Behandeling van de gewone bedrijfsactiviteiten.	81
A.	De belasting op de toegevoegde waarde (BTW)	81
A.1.	Maatstaf van heffing (MVH)	82
A.2.	Verwerking van de BTW bij binnenlandse aan- en verkoop	83
A.3.	Verwerking van de BTW bij buitenlandse aan- en verkoop	84
A.4.	Bepaling van te betalen of terug te vorderen BTW	84
B.	Handelsgoederen	85
B.1.	De voorraadrekening	87
B.2.	Waardering van de goederenvoorraad	88
B.2.1.	Gewogen gemiddelde prijzen	89
B.2.2.	FIFO (first in first out)	89
B.2.3.	LIFO (last in first out)	90
B.2.4.	Waardeveranderingen	90
B.3.	Aankopen van handelsgoederen	91
B.4.	Verkoop van handelsgoederen	92
B.5.	Goederen in consignatie	93

C.	In de onderneming geproduceerde goederen	95
C.1.	Grond- en hulpstoffen	95
C.2.	Goederen in bewerking	96
C.3.	Gereed product	96
C.4.	Bestellingen in uitvoering	97
C.5.	Zelf geproduceerde vaste activa	97
D.	Handelsschulden en handelsvorderingen	98
D.1.	Handelsschulden	98
D.2.	Handelsvorderingen	99
D.2.1.	Omzetting vorderingen in te innen wissels	99
D.2.2.	Dubieuze debiteuren	100
D.3.	Schulden en vorderingen in vreemde valuta	102
E.	Liquide middelen	103
E.1.	Zichtrekeningen	104
E.2.	Interne overboekingen	105

Hoofdstuk 8.

	Componenten van het ondernemingsresultaat	107
A.	De bedrijfsresultaten	107
A.1.	Andere bedrijfsopbrengsten	107
A.2.	Diensten en diverse goederen	108
A.3.	Personeelskosten	108
A.4.	Voorzieningen voor risico's en kosten	111
A.5.	Andere bedrijfskosten	113
B.	De financiële resultaten	113
B.1.	Opbrengsten uit financiële vaste activa	113
B.2.	Resultaten uit vlottende activa	114
B.3.	Intrestsubsidies	114
C.	Belastingen	114
C.1.	Belastingen op het resultaat van het lopende boekjaar	115
C.2.	Belastingen op het resultaat van het vorige boekjaar	116
D.	Overlopende rekeningen	117
D.1.	Overlopende rekeningen van het actief	118
D.2.	Overlopende rekeningen van het passief	119
D.3.	Disconto op schulden of vorderingen	121

Hoofdstuk 9.

	Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen.	125
A.	Waarborgen	125

B.	Goederen en waarden gehouden door derden of gehouden door de onderneming voor rekening van derden	127
C.	Aan- en verkoopverplichtingen	128
	Hoofdstuk 10. De eindejaarsverrichtingen	129
A.	Voorlopige proef- en saldibalans	129
B.	Inventaris	130
C.	De resultaatverwerking	131
	C.1. Onttrekkingen van en toevoegingen aan het eigen vermogen	133
	C.2. Uitkeringen	134
D.	Balans en toelichting	135
E.	Sluiten en heropenen van de boekhouding	136
	Hoofdstuk 11. Consolidatie: een inleiding	139
A.	Probleemstelling	139
B.	Boekhoudkundige voorwaarden voor consolidatie	139
C.	Consolidatieprincipes	140
D.	Consolidatiemethodes: summiere bespreking	140
	D.1. Integrale consolidatie	141
	D.2. Evenredige consolidatie	141
	D.3. Vermogensmutatiemethode	141
E.	Eliminatie van intragroepsrelaties: enkele specifieke gevallen	142
	E.1. Vaste activa	142
	E.2. Voorraden	142
	E.3. Schulden en vorderingen	142

DEEL III

ANALYSE VAN DE JAARREKENING

	Hoofdstuk 12. Inleiding	145
	Hoofdstuk 13. Eenvoudige analysetechnieken	147
A.	Structuuranalyse	147
B.	Tijdsanalyse	147
	Hoofdstuk 14. Vermogensstroomanalyse	149
A.	Cash-flow	149

A.1.	Studie van het kaskarakter van de verschillende kosten en opbrengsten	151
A.2.	Berekening van de cash-flow	155
B.	Vermogensstroomanalyse	158
B.1.	'Naïeve' vermogensstroomanalyse	158
B.2.	Gedetailleerde vermogensstroomanalyse	159
B.2.1.	Oprichtingskosten	159
B.2.2.	Immateriële vaste activa	160
B.2.3.	Materiële vaste activa	161
B.2.4.	Financiële vaste activa	162
B.2.5.	Handelsvorderingen	164
B.2.6.	Overige vorderingen en geldbeleggingen	165
B.2.7.	Voorraden en bestellingen in uitvoering	165
B.2.8.	Liquide middelen	166
B.2.9.	Eigen vermogen, exclusief kapitaalsubsidies	166
B.2.10.	Kapitaalsubsidies	168
B.2.11.	Schulden met oorspronkelijke looptijd van meer dan één jaar	169
B.2.12.	Schulden met oorspronkelijke looptijd van ten hoogste één jaar	170
B.2.13.	Overlopende rekeningen	171
B.2.14.	De vermogensstroomtabel	171
B.3.	Aanwendungen en bronnen van het netto bedrijfskapitaal	173
B.3.1.	Netto bedrijfskapitaal	173
B.3.2.	Bronnen, Anwendungen van het netto bedrijfskapitaal	175
	Hoofdstuk 15. Berekening van de toegevoegde waarde	177
A.	Het begrip 'toegevoegde waarde'	177
B.	Bepaling van de toegevoegde waarde	178
B.1.	Output	178
B.2.	Input	180
B.3.	Bruto toegevoegde waarde, netto toegevoegde waarde	181
C.	De verdeling van de toegevoegde waarde	182
C.1.	Personeel	183
C.2.	Verstrekkers vreemd vermogen	184
C.3.	Verstrekkers eigen vermogen: uitkeringen	184
C.4.	De overheid	185
C.5.	Toegevoegd resultaat	185

C.6. Overzicht	186
Hoofdstuk 16. Ratio-analyse	187
A. Inleiding	187
B. Productiviteitsratio's	188
C. Financiële ratio's	189
C.1. Liquiditeit	190
C.1.1. Algemene liquiditeitsratio's	190
C.1.2. Omzetbaarheid van voorraden, schulden en vorderingen	191
C.2. Solvabiliteitsratio's	195
C.2.1. Kapitaalstructuur	195
C.2.2. Dekkingsratio's	196
C.3. Rentabiliteitsratio's	197
C.3.1. Marge	198
C.3.2. Rentabiliteit van het totaal vermogen	199
C.3.3. Rentabiliteit van het eigen vermogen	200
Bijlagen	203
<i>Bijlage 1. De minimumindeling van het algemeen rekeningenstelsel .....</i>	<i>205</i>
1. Eigen vermogen, voorzieningen voor risico's kosten en schulden op meer dan één jaar	205
2. Oprichtingskosten, vaste activa en vorderingen op meer dan één jaar	206
3. Voorraden en bestellingen in uitvoering	208
4. Vorderingen en schulden op ten hoogste één jaar	209
5. Geldbeleggingen en liquide middelen	211
6. Kosten	212
7. Opbrengsten	216
0. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	217
<i>Bijlage 2. Jaarrekeningschema van de Nationale Bank (volledig schema) .....</i>	<i>221</i>
<i>Bijlage 3. Lijst van de controles uitgevoerd op het volledig schema voor ondernemingen. ....</i>	<i>279</i>